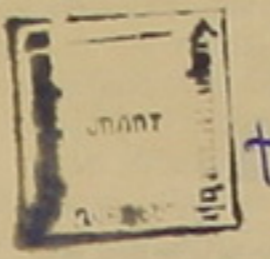

Ազգ

Azg
armenian daily

Ադրբեջանցիների կրակահերթից Բարեկամականում բնակիչ է զոհվել

ՏԱՎՈՒՇ, 6 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 5-ին, ժամը 18:30-ի սահմաններում, խոսնձի դադարի ժամանակ, հանգստանալու դահլիճում ադրբեջանցիների ակոսմասային կրակահերթից զոհվել է Տավուճի մարզի Բարեկամական գյուղի 49-ամյա բնակիչ Մարտիկ Մուսելյանը: Բարեկամականի գյուղադեպոյի 3-րդ դասարանի վկայությամբ, ադրբեջանցի 3 զինյալներ մոտ 1,5 կմ խորացել են հայկական սահման: Մուսելյանն էլ երկու անչափահաս որդիների հետ խոս էր հնձում իր հողամասում, որը հայկական դաշակակետերից առաջ է 150 մ եւ զսնվում է չվերահսկվող գոսում: Գյուղացուն ստիպել է դիակի դիմել ծանր սոցիալական վիճակը: Գյուղադեպոյի խոսերով, ադրբեջանցիները շուրջ 20 րոպե կրակ են տղացել, որին մոտակա հայկական երկու դաշակակետերից միայն մեկն է դասախանել, այն էլ երկու կրակոցով: Մուսելյանի դիակը միայն 2,5 ժամ անց է դուրս բերվել այդ գոսուց:

Եվրամիության հետ գործակցությունը՝ արժանավարձ կարելու առաջնահերթություն ՀՀ-ի համար

Այսպես արտահայտվեց նախագահ Քոչարյանը ԵԱՏՕ-ի կենտրոնականում

ԳԱՅՆԵ ՄՈՒՐՈՅԱՆ
Բրյուսել
ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի դասնական այցի առաջին օրը ծանրաբեռնված էր: ՀՀ դասնական դասվորությունը նախագահի գլխավորությամբ, երեկ հանդիպումներ ունեցավ եվրոպական խորհրդարանի փոխնախագահի ու մի ԵԱՏՕ-ի անդամների հետ, այդ թվում նաև, ովքեր համագործակցում են ես միջխորհրդարանական հանձնաժողովում, եւ առաջ երեկոյան հանդիպեց եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդիի հետ: Ուր երեկոյան օրը եզրակացվեց ՀՀ նախագահի անունից սրված ծաւկերույթով:
Միջանկյալ Ռ. Քոչարյանը (ինչոպես բոլոր այցերի ժամանակ է եղել) այցելեց Բրյուսելում տեղա-

կայված ԵԱՏՕ-ի կենտրոնականում: Մոտ կես ժամ (մոտ 10-15 րոպե էլ նախատեսվածից ավելի) առանձնազույգ ունեցավ ԵԱՏՕ-ի գլխավոր ֆուրսուղար լորդ Ջ. Ռոբերտսոնի հետ, որը, ի դեպ, Բրյուսել այցելած ՀՀ նախագահին դիմավորեց ԵԱՏՕ-ի կենտրոնականում հենց դրանի առջեւ: Հանդիպումից հետո լորդ Ռոբերտսոնը կարծ ճեղագրուցում կարելուց Հայաստանի դերը «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրում իբրեւ ակտիվ անդամ: Ընդ որում, ծրագիրը լիարժեք ԵԱՏՕ-ի կենտրոնականում: Պատասխանելով այն հարցին, թե չի՞ դասնական ԵԱՏՕ-ն տեղակայված կենտրոնականում Հայաստանի Կովկասում, նեցե, որ առայժմ նման անհրաժեշտություն չի տեսնում:
Տես Է Է 8

Ադրբեջանը դասնական է ճանաչելու Կիտրոսի գավթված հասկվածը

Ըստ բուրվական «Սաբախ» թերթի հունիսի 4-ի համարում հրատարակված տեղեկության, Ադրբեջանը մոտ առաջայում ճանաչելու է այսոպես կոչված «Հյուսիսային Կիտրոսի բուրվական հանրապետությունը», որը հաստատվել է Կիտրոսի վրա 1974 թ. բուրվական զինվորական արձակահրեցից հետո: 27 տարի հետո, առ այսօր, այդ ինննակոչ տեղությունը ոչ մի երկիր չի ճանաչել, բացի Թուրքիայից: «Սաբախը» տեղեկացնում է, որ ճանաչման հարցը ներկայումս Կենտրոնական Անկարայում, եւ ինննակոչ հանրապետության «դասնականացման» հարցն սեղյակ են դադարեցրել Անկարայի Ադրբեջանի այդ մատրություն մասին: Թուրք Կիտրոսիցիների ղեկավար Ռաուֆ Դեմիրալը արդեն Անկարայում է, որոպեսզ, ըստ բուրվական թերթի, տեղեկացնի ճանաչման հարցի մասին եւ Կենտրոնական Կիտրոսի օրինական կառավարության եվրամիությանն անդամ դասնակու գործընթացը:
«Սաբախի» համաձայն, ինննակոչ հանրապետության «վարչապետ» Դեմիրալը երոլուն վերջերս կղզու գրավայ սարածկ այցելած Ադրբեջանի նախագահի նախկին խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեին հայտնել է, որ բուրվական Կիտրոսիցիները «բուրվական հանրապետություններ» հետ բանակցում են կղզու իրենց մասի ճանաչման հարցի շուրջ: Նեցելով, որ բուրվական Կիտրոսիցիները «բազմաթիվ ակնկալություններ ունեն Ադրբեջանից», Էրոլուն ասել է. «Մեր ցանկությունն է, որ Ադրբեջանը լուծի Կիտրոսի խնդիրը եւ Կիտրոսի սարածայնությունները մեր ուզած ձեւով»:
Գուլուզադեն դասնական է, թե Ադրբեջանի եւ Կիտրոսի բուրվական նույն խնդիրներն ունեն, որի դասնական հայերի «ներխուժումն է եւ հույների էնոսիսը» (միացումը Հունաստանին):
ՅՈՒՆԱ ՏԵՐ-ՔՈՒՐԹՈՂ
ՆԻԿՈՍԻԱ

Մեղրու սարածագրանի ղեկավարությունը դեմ է Ադրբեջան- Նախիջեան միջանցքի բացմանը

Մյունխի մարզի Մեղրու սարածագրանի ֆաղափների եւ գյուղական համայնքների ղեկավարությունը սարածակ է բողոքի հայտարարություն կրակամադես դեմ արտահայտվելով Մեղրու Երջանով Ադրբեջան-Նախիջեան միջանցքի բացմանը եւ այնտեղ միջազգային խաղաղար ուժերի տեղաբաշխմանը: Մյունխի միջանցքի բացումը, ինչոպես լուրջում են հայտարարության հեղինակները, դիտարկվում է դարաբաղյան բանակցությունների գործընթացում՝ որոպես Լաչինի միջանցքը Հայաստանի եւ ԷՂՅԻ-ն կաղող միջանցքի ենթաստեղծում:
Հայտարարության մեջ, ինչոպես հաղորդում է ԵԱՏՕ գործակալությունը, նեցելով է, որ Մեղրու միջանցքի բացումը ոչ միայն չի օգ-

նի դարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը, այլեւ ուղղակիորեն կաղողանա Հայաստանի ազգային անվանագրությանը եւ իննննիսանությանը: Բացառելով նման միջանցքի հնարավորությունը, հայտարարության հեղինակները միեւնույն ժամանակ անհրաժեշտ են համարում հաղորդակցությունների վերագործարկումը դրանց բնականոն աշխատանքի համար սանձնելով դասնականացումը: Հայտարարությունը ստորագրել են Մեղրու եւ Ագարակի ֆաղափապետները, Երջանի բոլոր գյուղերի ավագանիները, տեղական ինննակառավարման Երջանային մարմինները, ինչոպես նաեւ ՀԺԿ, ՀՀԿ եւ ՀԿԿ Երջանային բաժանմունները:

Միալալալալի Երջ Ենարդնաձեւի եւ Քոչարյանի միջեւ ոչ մի դայնանակարկվածություն

Մեր թերթի նախանցյալ համարում, տեղեկությունը ֆաղելով Փարիզում լույս տեսնող «Nouvelles d'Armenie» հանդեսից, խիստ վերադասությամբ տեղեկացրել էին, որ վերջերս Միսկուն կայացած ԱՊՀ ղեկավարների հանդիպման Երջանակներում Վրաստանի եւ Հայաստանի նախագահների հանդիպման ժամանակ Երջանակ Ենարդնաձեւի եւ Միալալալալի միջև ոտսական ռազմակայանում Ռուսաստանի գործը հայկականով փոխարինելու իր մատրության, ինչ-

ոպես նաեւ Վրաստանի ֆեդերալիզացիոն Ենարդնաձեւի վերածվելու դեպքում Միալալալալի ֆեդերալիզացիոն առանձին տուրքեկի կարգավիճակ տալու մասին:
ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի Բրյուսել ուղեւորության ընթացքում նախագահի մամլո խոսնակ Վախ Գաբրիելյանն ի դասնական «Ազգի» թղթակցի այս մասին արած հարցադրման, դասնական է, որ սվայ տեղեկացությունն աննեւի չի համարադասնականում իրականությանը:

Իգոր Իվանովը նախադասրաստելու է Պուտինի այցը Թուրքիա

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայում Իգոր Իվանովի բանակցությունները նվիրված կլինեն այդ երկիր վարդիմիր Պուտինի այցի նախադասրաստմանը: Ռուսաստանի արգործնախարարը հունիսի 7-ին դասնական այցով Անկարա կգամանի Համբուրգից, որտեղ նա կմասնակցի Բալթիկ ծովի տեղությունների խորհրդի արգործնախարարների խորհրդակցությանը:
Մոսկվայի իրագրել արգյուրներից ԻՏՍՈՒ-ՏՍՍՍ-ի թղթակցին հայտնի է դարձել, որ Իգոր Իվանովը հանդիպում կունենա Թուրքիայի նախագահ Սիմեղ Նեջդեթ Սեգերի հետ, բանակցություններ կանցկացնի վարչապետ Բյուլենթ էջեպիլի եւ իր բուրվականները Իսմայիլ Յեւի հետ:

Այդ հանդիպումների ընթացքում ծրագրվում է Կենտրոնական երկրորդ կարգի առնչվող հարցեր, ինչոպես նաեւ մի ԵԱՏՕ միջազգային եւ սարածագրանային խնդիրներ: Ռազմաստեխնիկական համագործակցության բնագավառի կոնկրետ նախագծեր, հայտնել են աղբյուրները, չեն Կենտրոնականում:
Ռուսաստանը Գերմանիայից հետո Թուրքիայի առեւտրական երկրորդ գործընկերն է: Երկու երկրների միջեւ առեւտրաստեղծական կաղորդի ծավալը, հաճվի առնելով «մատրոսիս» առեւտուրը, անցյալ տարի մոտեցել է 10 մլրդ ԱՄՆ-ի դուրալի: Մոսկվայում 1 մլն ռուսաստանցիներ ամեն տարի որոպես գրոսաբեղկներ այցելում են Թուրքիա:

Մրցավարի օգնությանը լեները 1 միավոր սարան Հայաստանից

Երեկ երեկոյան Վ. Սարգսյանի անվան հանրապետական մարզադասնում տեղի ունեցավ աշխարհի առաջնության նախընտրական այնքան սոպակած խաղը Հայաստանի եւ Լեհաստանի ֆուտբոլի ազգային հավակնակների միջեւ: Թեւեւ լեհ ֆուտբոլիստների հաղողվեց խաղի 4-րդ րոպեին գրավել Արախանյանի դասնականում դարադասը (զոլի հեղինակ Ռադոսլավ Կալուժնի), սակայն հայ ֆուտբոլիստներն անընկճելի կամ էլ հաղթանակի հասնելու ետանդ ցուցաբերեցին: 13-րդ րոպեին Հայաստանի հավակնական իր ոմբարկու Արթուր Պետրոսյանի միջոցով ոչ միայն հավասարեցրեց հաճվել, այլեւ խաղային զգալի առավելություն ձեւալ բերեց 5-րդ ենթախմբի առաջարկ Լեհաստանի թիմի նկատմամբ: Անեուս, մրցամարտի ժամանակը հոգուս հայկական հավակնակնի այլ դասկեր կունենար, եթե գլխավոր մրցավարը դասցից հաղորդար չիեռասցներ կլերտ Սարգսյանին, Ֆելիս Կոչոյանին եւ Հայկ Գեւորգյանին եւ դեղին ֆարս ցույց չարմեր ֆուտբոլիստներից երեկին: Ճիշտ է, կարմիր ֆարս սացավ նաեւ լեհ ֆուտբոլիստներից Յաղել Բոլբը, սակայն

Մինչ այդ մրցավարին «հաղողվել է» միավորը գեղեցիկ խաղը եւ զոպային մրցողորտ սեղծել խաղադասնում: Այսուհանդերձ, 10-ի դիմաց 8 հոգի մնացած հայկական թիմի համար 1-1 արդյունքը նույնոպես տեղադասն է:

ՌԱԿԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գեղարժույթի մարզի նախկին Կրասնոսելսկի Երջանը հանրապետության այն վարչատարածքային շրջաններից էր, որտեղ 1988-ից սկսած Ադրբեյջանի արքայականությանը բռնազավթումը ենթարկվել էր: Պատճառներից բերելու ամենագլխավորն այն է, որ Երջանի սասնուք գյուղերից սասնակներ աղբյուրներում էր բնակեցված եղել, որոնք նույն ժամանակահատվածում առանց որևէ ցուցումի կամ դրամատիկ հայրենի գաղթի: Ադրբեյջանական գյուղերն

որոնք Հայաստանի Հանրապետության Կարգադրություն են ձեռք բերել: 1998-ից երկու փուլով եւ 99-ի ավանդը ՄԱԿ-ի ֆինանսավորմամբ Երջանի գյուղերում ՀՀ անձնագրերի սրամարման միջոցառումներ են կազմակերպվել: Ավելի քան 5 հազար փախստականներից ՀՀ Կարգադրության է դարձել 2300-ը: Գործընթացը, թեև բավականին դանդաղ, այսօր էլ արդյունավետ է: Տեղի Երջանի կարծիքով, չէր խանգարի եւս մեկ անգամ նման միջոցառում կազմա-

սացվել: Իսկ այս արված առաջին եռամսյակի սկզբներով երկրից հեռանալու եւ գրանցումից դուրս գալու արդեն 37 հազար է ներկայացված: Եթե սեմտերը նույն մակարդակով շարունակվեն ողջ արվածը ընթացքում, ինչը ստաստի է, այս արված Երջանից կհեռանան եւս 120 հազարահին: Յուրահասկությունն այն է, որ մեկնում են արդեն արեցները արեցներում բնակվող իրենց գաղթիկների մոտ հաստատվելու, ինչը նշանակում է, որ նրանք այլևս չեն վերադառնա: Այս Կարգադրու-

մեջ մեծ տեղ են զբաղեցնում արվածները, որոնք չնայած բնակարանային եւ գյուղատնտեսական լուրջ հիմնախնդիրների ծանրությամբ, չեն լուրջ բնակավայրեր: Պե՛տք է արձանագրենք, սակայն, որ ճամբարային անձնագրային բաժնի ղեկավարները խիստ լավաբանաբար են: Խնդիրն այն է, որ ընդունված կարգի համաձայն արագազորները հիմնականում Երջանում են անձնագրային բաժնիները եւ անլեզու ճանապարհներով, հիմնակա-

սական բնակություն հաստատելու, վկայում է, որ գյուղերն արված կենսունակ են: Ընդ որում, այդ 109-ից 15 Կարգադրության են ենթարկվում: Ինչպե՛ս, չնայած այս տեղափոխման, ճամբարային իր հարակից գյուղերով բարձրանում է գյուղատնտեսային: Այստեղ բնակվողները գյուղատնտեսությամբ զբաղվելով ուրե՛ք Երջանի կուսակցության ակնկալիքից հեռու են: Մարդիկ կասկածով ասում են, թե «հողում ինչ ցանում ես, կարո՞՞ք ի՞նչ է դուրս գալիս»: Իսկ կարո՞՞ք ի՞նչ իրաց-

Ճամբարակը դասարկվում է Ադրբեյջանից բռնազավթածներից

Մասցեղ էին միայն ծերերը... նրանք էլ են հեռանում

այնտիպի աշխարհագրական դիրքում էին տեղաբաշխված, որոնք հողագործական աշխատանքների համար ողջ մարզում բերելու ամենամեծ նպաստավորներից էին: Բնականաբար հենց այդ հանգամանքն էլ օգնեց այդ գյուղերում վերաբնակվածներին արագ հարմարվելու լայնամասերին: Սակայն դա չի ապահովեց հասկալիքները: ճամբարակի ներքին գործերի անձնագրային բաժնի ղեկավար Անահիտ Երջանյան այդ տղամարդու թույլտվություն ստացողների, ինչպես նաև այն փախստական ձեռակերպվածների հետ շփվելու:

կերպով, սակայն խանգարող հանգամանքներ կան, որոնցից առաջինը կարելի է բնակչության ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին տեղափոխումը համարել: Պրակտիկան ցույց է տալիս, որ հիմնականում Բաքվից, Սուճաքից, Կիրովաբադից, Չարդախլուից բռնազավթած եւ Կրասնոսելսկի Երջանում հաստատվածներն ամենաակտիվ արագազորներն են: Ընդ որում, արդեն Երջանի հետ տեղափոխվածներն են: Եթե 1999-ին անձնագրային բաժնից էլի իրավունք ձեռք բերածների թիվը կազմում է 174 հազարահին, նախորդ արված թիվը կհասնի 398 հազարահին: 2000-ին գրանցումից դուրս գալու 105 դիմում է ստացվել, ինչը ընդհանուր թվաքանակի համեմատությամբ այժի գարնոյի թիվ է, եթե հաշվի առնենք, որ 1999-ին նման ընդամենը 68 դիմում է

ները մեկնում են հիմնականում Ուսաստանի Դաճուկություն Սամարա, Սոսկվա, Կրասնոդար եւ այլն: Մասնավոր հաստատում են Երջանի մեծական բնակություն ունեցողները, որոնք հիմնականում սահմանափակ գյուղերի կարգավիճակ ունեն, Կահան, ճամբարակ հողադ (նրան միացված երկու գյուղերով), Թթուջուր, Ջիլ: Ընթացիկներով հեռացողները գրեթե չկան: Փոխարենն ակտիվ են միայնակ արագադ աշխատանքի մեկնողները բնականաբար դարձյալ Ուսաստան: Նման լայնատիրություն ունեցողները իրենք իրենք չեն, այնուամենայնիվ, ունի լայնատիրություն մեկնելու համար դարձյալ միջոցներ չունեն: Իսկ վերջին Երջանում դրսից (իմա՝ Ուսաստանից) ֆինանսական օժանդակությամբ հոսքը նվազել է: Արագադ աշխատանքի մեկնողներ

ում ավտոբուսներով մեկնում են Հայաստանից: Եվ ղեկավար համադասարան մարմիններին չի հաջողվում արագադի ճեղքից դուրս գալ: Արդարության դեմ մեղանշած չլինելու համար նշենք, որ ճամբարակի արագադները որոշակի ակտիվություն է նկատվում նաև ներքին բաժնի հետ կապված: Մեկնում են հիմնականում հարակից մարզեր եւ Երջաններ Տավուս, Իջևան, Կարդենիս, Նոյեմբերյան: Նկատենք, որ այս բնակավայրերում հաստատվողները ենտեղակայանում խուսափում են Կարդենից, ինչը նշանակում է, որ գյուղից մեկնողների համար Կարդենից լուրջ կենսադրամաներ դեռևս չեն կարող ապահովել: Սակայն այն հանգամանք, որ 109 հազարահին հանրապետության արքայականության ենթարկվածները են ենթարկվում արագադի ենթարկվածներին:

ման ետևան հիմնականում առաջինը եւ արագադները, որը վերջին Երջանում սկսել է սեփական ուժերով հոգալ իր սնունդի (այդ թվում նաև կարո՞՞ք ի՞նչ) ղեկավարները: Եթե ստանան այդ ետևան էլ վերանա, ցավալի կլինի ղեկավարները, թե ինչ է ստանում նախկին Կրասնոսելսկի Երջանի գյուղերի մեծ մասին: Դա էլ հիմն է տալիս բնակչության ասելու, թե այդ հասկալիքները Ադրբեյջանի հետ սահմանի բացումը լուրջ կարող է բարձրացնել բնակչության կենսամակարդակը: Ի վերջո, մինչևի հակամարտության սկիզբը մեծածավալ աղբյուրափոխանակությունը հարեան այլազգիների հետ էադրա եւ անդրադառնում մարկանց վիճակի վրա:

ԳՈՒ ԱՐԲԵՅՅԱՆ

«Նոր հայերը» նախընտրում են քանկարժեք «Մերսեդես-Բենց»

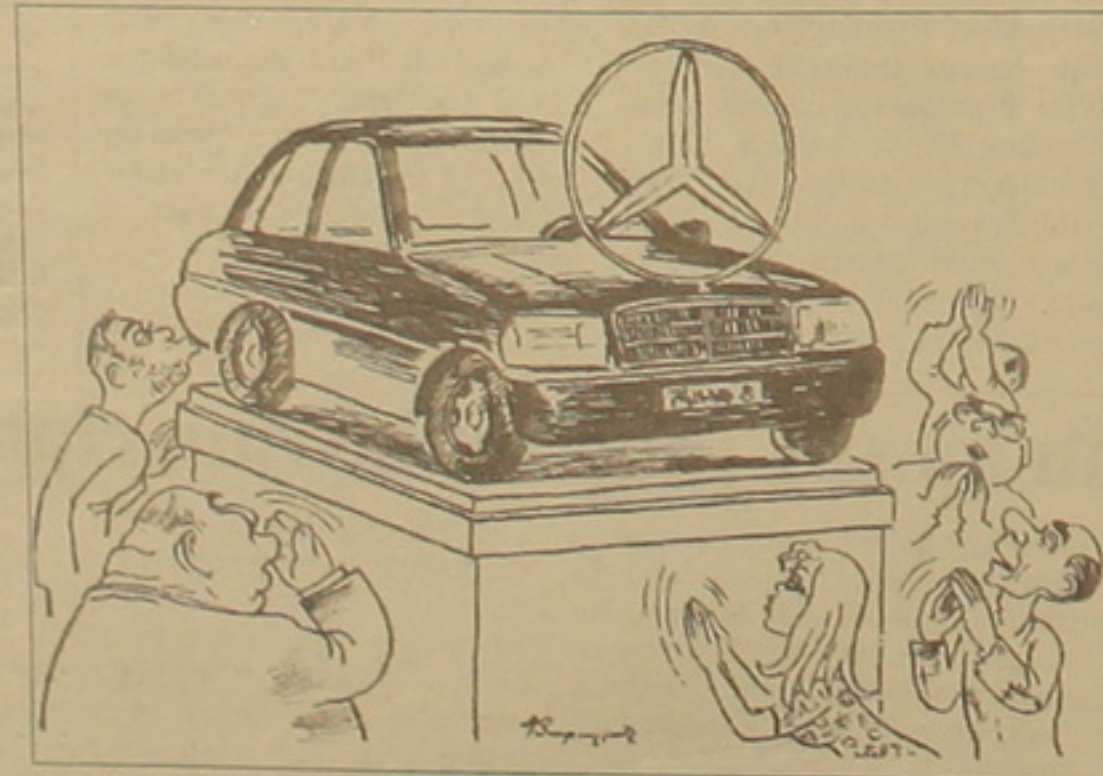
Ավստրիականների վաճառքի 1 արված պլանը՝ 4 ամսում, գնորդների 95 տոկոսը՝ գործարարներ

Հայաստանի ներդրումներին նվիրված նյութերից համաժողովում ներկայացված մոտ երեք տասնյակ թիզներ-ծրագրերի Երջանում լավագույններից մեկը համարվել է Հայաստանում տրանսպորտային լիզինգային բաժնետիրական ընկերություն ստեղծելու թիզներ-ծրագիրը, որի Երջանում ներկայումս բանակցում են ղեկավարները: Ծրագիրը ներկայացրել է «Ինտերնոն-Արմենիա» ընկերությունը՝ «Դայմեր-Քրայսլեր» ավստրիական գերկոնցենցիային ներկայացրելուց Հայաստանում: Ըստ ընկերության նախագահ Մարտին Հովհաննիսյանի, ծրագրի էությունը հետևյալն է. մի քանի ներդրողների նախնական կապիտալով ստեղծվում է բաժնետիրական ընկերություն, որը այդ նախնական գումարով (որը կարող է լինել 1 մլն դոլար կամ 15 մլն) ձեռք է բերում տրանսպորտային միջոցներ ու լիզինգով սրամարման ցանկացողներին: Նախնական մարկետինգի համաձայն, Հայաստանը ներկայումս խիստ կարի ունի տրանսպորտային միջոցների քարտեզում: Ծրագիրը ենթադրում է լիզինգ մի քանի ոլորտներում միջնադասային եւ ներկադասային տրանսպորտ, տուրիստական ընկերություններ, ավստրիականների վարձակալում (rent car), բեռնափոխադրումներ եւ այլն: Ինչպես հետ մանրամասնեց «Ինտերնոն-Արմենիայի» գործադիր տնօրեն Լեոն Արեւաշյանը, լիզինգային ընկերությունը ենթադրում է լիզինգի երկարամյակ վճարման ձևում միջանկյալ: Եթե ՀՀ այլ ոլորտներում լիզինգային գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է լիզինգ մասին օրենք, ապա տրանսպորտային միջոցների դեղում ոչ, քանի որ կա դրանց գրանցման համակարգ (դեպոզիտայինություն), ինչ-

ը առաջնություն օրենքի եւ Կարգադրական օրենսգրքի հետ լիզինգի թույլ է տալիս զբաղվելու տրանսպորտային միջոցների լիզինգով: Ըստ մյն Արեւաշյանի, եթե հաջողվեն ներկայումս բանակցության ընթացքում գնվող մեկ այլ ավելի էժան ավստրիական արեւմտյան ընկերության հետ բանակցությունները, չի բացառվում նաև, որ առաջադրված ընկերությունը զբաղվի ոչ միայն բարձրակարգ մեքենաների լիզինգով: Ընդհանրապես, ըստ Արեւաշյանի, վերոհիշյալ թիզներ-ծրագիրն ամենաիրատեսականն ու հեռանկարայինը կարող է դառնալ Հայաստանի համար՝ ելնելով հենց «Ինտերնոն-Արմենիայի» վիճակագրությունից, որը լիզինգ գոհացուցի է ներդրողների համար:

Հայաստանը «Մերսեդես-Բենցի» լավագույն աղանդներից է

«Դայմեր-Քրայսլեր» ավստրիական գերկոնցենցիային ներկայացրելուց «Ինտերնոն-Արմենիա» հայ-լիզինգային ընկերությունը, Հայաստանում հիմնվել է 1998 թ-ին: Ընկերության բաժնետոմսերի 75 տոկոսը ղեկավարում է Մարտին Հովհաննիսյանին, 25 տոկոսը՝ լիզինգային «Ամար գրուդ» կոնցենցիան, կանոնադիր կադրակազմը 6 մլն դոլար է, մինչ այժմ կատարված ներդրումները՝ 4 մլն: Ընկերությունում այժմ աշխատում է 60 մարդ: Անցյալ արված մայիսի 27-ին հանդիսավորությամբ բացվեց Գայի դպրոցային ավստրալից: Ուղիղ մեկ արված անց ընկերության վաճառքի ցուցանիշները ապացուցում են, որ «Նոր հայերը» սիրում են «Մերսեդես-Բենց», ընդ որում բարձրակարգ: «Ինտերնոն-Արմենիայի» սկզբներով, երկրորդ արված

արդեն ընկերությունն աշխատում է Երջանում: Ըստ Արեւաշյանի, այս արված հունվարից մինչև արդիվ 30-ը ընկերության մաքուր Երջանում կազմել է 50 մլն դրամ: Եթե անցյալ արված իրականացվել է 2 մլն դոլարի վաճառք, ապա այս արված առաջին եռամսյակում արդեն 1,5 մլն դոլարի, եւ եթե նկատի ունենանք, որ հունվար-ապրիլ ամիսները թիզների առումով «մեղայն» ամիսներ են, ապա կարելի է ենթադրել, թե մինչև արեւմտյան ընկերությունը կփակի ընկերությունն իր արեւմտյան ղեկավարից (առաջին A-class, երկրորդ C, երրորդ E եւ վերջին S) Հայաստանում մինչև այժմ վաճառվել են գրեթե միայն S-class-ի բանկարժեք մեքենաներ (գները՝ 20-80 հազ. դոլար եւ ար-

վելի): Ընդ որում, վաճառված բարձրակարգ մեքենաների թվում կան նաև անձնավերջին G-class-ի մեքենաներ, ինչպես նաև «Mercedes-Jeep»-եր, որոնցից ամենաբանկար S կարգի Կատակուսի «Ջիպ»-երն են: Պրն Արեւաշյանը չէր կարող խուսափել «Ովեբ» են գնորդները» հարցից: Ըստ նրա, իրենց ընկերությունը նման է բանկի, որը փակ է դադարում իր համախորհրդերի մասին սկզբները: Նավեց միայն, որ գնորդների 95 տոկոսից ավելին գործարարներ են: Հետաքրքիր է, որ, թեև կառավարության ու մի քանի նախարարությունների ավստրիական ղեկավարները (մեր ունեցած սկզբներով) վերջին Երջանում համարվել է նոր մեքենաներով, սակայն, ըստ մյն Արեւաշյանի, մինչև այժմ իրենց մոտ ղեկավարները ոչ մի մեքենայի գնում չի կատարվել: Ընկերությունը գոհ է նաև ստասարկված ծառայությունից, օրական ստասարկ-

ման կենտրոնում վերանորոգվում է 8-12 ավտոմեքենա: Վերոհիշյալ ցուցանիշներով, փաստորեն, «Ինտերնոն» համարվել է «Դայմեր-Քրայսլեր» լավագույն ղեկավար Կոնցենցիային: Ընդհանրապես, կոնցենցիային արագադները ղեկավարում է յուրաքանչյուր երկրի վաճառքի ղեկավարները: Յուրաքանչյուր ղեկավար ունի ինչպես արեւմտյան, այնպես էլ եռամսյա ղեկավար մոդելների, բարձրների հզորության եւ այլ դասակարգերի: Հայաստանյան ներկայացուցչությունը Անդրկովկասում ամենավերջին է, սակայն այսօր արդեն կատարել է Կրասնոսելսկի ղեկավարի վաճառքի օժանդակը մոտ 400 տոկոսը եւ մրցում է Ադրբեյջանի ներկայացուցչի հետ, որը նավթի եւ այլ գործոնների ավալությամբ ավելի հարուստ ետևան է համարվում: Մի հետաքրքիր փաստ էս՝ մինչև այժմ ընկերության վաճառքի համար եւ ոչ մի բեռնաձեռք մեքենա չի վաճառվել, ինչը ապացուցում է, որ «Մերսեդես» իրացման բարձր ցուցանիշները բնավ ոչ երկրի ընդհանուր զննողականության բարձրացման արդյունք չեն: Ընդհանրապես, նման կարգի ցուցանիշները, ինչ-որ տեղ երկրի տնտեսության բարձրացումը կարելի է համարել ու ղեկավարները մեքենաներով, ապա կարելի է միայն արժանապատիվ վերոհիշյալ մակարդակի մեքենաներ, ապա կարելի է միայն արժանապատիվ վերոհիշյալ մակարդակի մեքենաներով, որը Հայաստանում կա ձեռավորված մի գնորդական խավ, որն իրեն թույլ է տալիս արդեն միջին ու հարուստ եվրոպացու բարեկեցության լավագույններով:

ԳՈՒ ԱՐԲԵՅՅԱՆ

ՏՖԵ-ի համերգը Մոսկվայում

Հայաստանի ազգային դասերաստիում երկ քաղցր մի հեծաբիր ցուցահանդես, որտեղ ներկայացված են Մայրոյանի, Սարյանի, Կալենցի, Մինասի, ժերանյանի, Չորյանի, Սամսոնյանի, Պետրոսյանի, Գառզուի, ժամանակի, Ասատուի, ճանաչված հրաշալի նկարիչների ստեղծագործությունները: Ցուցադրության համար կախված էին Գ. Անթրյանի, Ա. Գաբրիելյանի, Է. Յաղջյանի, Դեմոնի եւ ամերիկահայ նշանավոր ֆանդակագործ նկարիչ Ռուբեն Նախյանի գործերը, արվեստագետներ, որոնց աշխատանքներից ոչ մեկը դասերաստիում ղեկավար չունեն: 42 գործ է ներկայացված, գործեր, որոնց արժեքն անգնահատելի է: Ու այս ամենը նկարչություն է:

յելող Ռուբեն Նախյանի գործերը: Եվ ահա, երբ այսօր Հայկ եւ Ալիս Ասատույանների դուստրը Սեդրակ, Հայ օգնության ֆոնդի (ՀՕՖ) միջոցով ի կատար է ածում իր ծնողների իրո՞ք, նաեւ իր ցանկությունը գումարելով, եւ այսպիսի մի հարուստ հավաքածու է նկարում Հայաստանին, աղա արժեք հիշել, որ այս լուսատյայծառ մարդկանց հեծ Հայաստանում առաջինը ծանոթացել եւ նրանց հայ նկարչության մեծերի հեծ է ծանոթացրել արվեստարան Շահեն Խաչատրյանը Ազգային դասերաստիումի այսօրվա սնորհները: Մարտիրոս Սարյանի, Հարություն Կալենցի, Մինասի, Հովհաննես Ասատույանի հեծ ծանոթու

ների հոգան իր ուներին էր մնացել), Սեդրակ կարող էր մեկ-երկու նկար վաճառել եւ ինքն իրեն աղաողվել: Բայց ծնողներից ստացած քոլոր նկարները նա ուղարկել է Հայաստան:

Մարտիրոս Սարյան. «Գառնիի ծոր» (Ետյուղ, 1963 թ.) եւ «Նկարչի տունը» (1959 թ.), Մինաս. «Փիլիսոփան» (1960 թ.) եւ «Խնոցի» (1965 թ.), Հարություն Կալենց. «Ծաղիկներ» (7), Վարդան Մուկիսյան. «Չրաղացը ծնունդ» (1901 թ.), «Նավը ծովում» (7), Գառզու. «Փարիզ» (1965 թ.), ժամանակ. «Լողացող կինը» (1960 թ.), «Որբ տղան» (1947-1948 թթ.) եւ «Ծաղրածուն» (1960 թ.), Ռուբեն Նախյան. «Բնոր

Մոսկվայից վերադարձավ Հայաստանի ֆիլիսոփայական սինդիկատի նկարախուսքը: Կոնսերվատորիայի համերգային մեծ դահլիճում, որը եվրոպայի լավագույն սահներից մեկն էր իր ճարտարապետական-ակուստիկ նկարագրով, թե՛ քանիցս ու խոստովանանք ունկնդրով, ՀՅՈՒՐ-ի համերգն անցավ բացառիկ հաջողությամբ: Ելույթը նկարված էր Հայաստանում ֆրիսոնետությունը ղեկավար կրոն ընդունման 1700-ամյակին եւ ընդգրկված էր այդ հիշատակ սարելիցին նկարված միջոցառումների ծիրում:

Համերգին ներկա էին նաեւ դասուսուցիչ եւ հոգեւոր բարձր անձինք, որոնք իրենց գնահատանքի խոսքը հղեցին հայ երաժիշտներին:

Հայ առաքելական եկեղեցու Նոր Նախիջեանի եւ Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ եզրաս արք. Ներսիսյանը մասնավորապես նշեց. «Ոգեւորիչ է, տնական է, եւ այս բոլորը ցնծություն է, որ Ռուսիո մայրաքաղաք Մոսկվայի մեջ, մեր հայորդիների մասնակցությամբ Հայաստանի ֆիլիսոփայական նկարախուսքով տնայնություն է 1700-ամյակը մեր հավատքի, մեր ֆրիսոնետական հավատքի, մեր կենսաբան հավատքի, մեր ստեղծարար հավատքի մեր հաղթական եւ փրկարար հավատքի եւ մեզ միավորող հավատքի, որը զալիս է աշխարհում ապրել հավատով, հավատքը դա մեր կյանքն է, եւ այդ կյանքը դա ստեղծագործություն է, արարում է բարի գործերի, անան, հավիտենական արժեքների, որոնցով ղեկ է հարսացնենք մեր ազգային զանազանը եւ դրանով մասնակիցը լինենք մարդկության արժեքների հարսացմանը»:

Հայ եւ ռուս երաժիշտներ մտավորականների բնույթը համերգն ունկնդրեցին նաեւ հայաստանցի (այժմ մոսկվաբնակ) անվանի երաժիշտներ: Ամփոփելով մասնագետների կարծիքները, երեւանի եւ Մոսկվայի ղեկավար կոնսերվատորիաների ղրոֆեսոր,

ջուրակահար Արա Բոգդանյանն ասաց. «Այսօր ներկա գտնվելով ֆիլիսոփայական նկարախուսքի համերգին, ես մեծ հուզմունք եմ ապրում, ֆանի որ վերջին մի ֆանի սարվա ընթացում մենք բոլորս հնարավորություն չունենինք լսելու այս նկարախուսքին: Պե՛տ էր սաել, որ նկարախուսքի կատարողական մակարդակը բաց բարձրացել է: Թոփյանին ես ճանաչում եմ արդեն երեւի 10 տարի, ֆանի որ նա սովորում էր իմ դասարանում երեւանի կոնսերվատորիայում: Դեռեւս այն տարիներին նա բաց նկարախուսք, օժտված երիտասարդ էր: Ըստ մեծ տղավորությունը բողեց իմ վրա թե նկարախուսքը, թե դիրիճորը եւ թե մենակատար Սիբիլլե Չոփը: Այս երկու մենք ակադեմիստ եղանք իրական բարձր արվեստի մի շեքի, որն իրականացրին հայ երաժիշտները»:

ՀՅՈՒՐ-ի մոսկվայան ծրագրում ընդգրկված էին Պ. Չալկովսկու «Փորոհիկը», Հ. Բեռլիոզի «Ճանաստիկ սինֆոնիան» ու Ա. Խաչատրյանի ջութակի եւ նկարախուսքի կոնցերտը (մենակատար՝ Սիբիլլե Չոփ): Ինչպես նշեց Արա Խաչատրյանի որդին Կարեն Խաչատրյանը, ՀՅՈՒՐ-ի ելույթը իրապես մակարդակից իրադարձություն էր Մոսկվայի համար: Նկարախուսքը հնչում էր վառ, հյուսիքը երանգավորմամբ, իսկ երիտասարդ դիրիճոր Էդուարդ Թոփյանը հաստատեց իր նկարախուսքը:

Ամփոփելով միջոցառումը, Ռուսաստանի Դասերությունում ՀՀ դեսպան Սուրեն Սահակյանն ասաց. «Ես հոգաւ եմ, որ այսօր Ռուսաստանի մայրաքաղաք Մոսկվայի այս առաջնակարգ բնույթը մենք կարող եմ ցուցադրել մեր հայ կատարողական արվեստը: Գերազանց նկարախուսք, հրաշալի կատարումներ: Եվ ուրախ եմ այս մեծ գործի ղեկին տեսնել սաղանդավոր երաժիշտ Էդուարդ Թոփյանին»:

ՐԱՄԱՐ ՀՈՒՐԱՆԱԳԵՐ

Երբ սերն առ հայրենիք գործ է դառնում

Նկարչական գրուխորճոցներ Հայաստանին

Հայկ Ասատույան

բյուրոները բաց ավելի քան էր դարձնում սերը հայ գեղանկարչության նկատմամբ: Եվ անուսիններն իրենց համես գումարներով նկարներ էին գնում, իրենց տանը կամ Յուրի Յուրին, հայոց ոգին, հայոց գույնը դառնում համար: Հայկ Ասատույանը, ծննդով լիբեյով Իրանից, սերս կապեր ուներ իրանահայ նկարիչներ Եսայի Շահիջանյանի, Երվանդ Նահապետյանի, Դեմոնի, Դեյի հեծ եւ ուներ նրանց գործերից: 7-8 տարի առաջ, ցավով, Ասատույան անուսինները մահացան, եւ նրանց անցալի արժեքավոր հավաքածուն կարող էր ցրվել զալ աշխարհով մեկ, եթե չլիներ այս դայծառ

Ալիս Ասատույան

Ռուբեն Նախյան. «Բնորոհի»

րոնց արժեքն անգնահատելի է: Ու այս ամենը նկարչություն է: Ամերիկայում աղաւս եւ իրենց մակաւանցում կնւած Հայկ եւ Ալիս Ասատույանները 1960-70-ական քվականներին իրենց դասեր փոխիկ Սեդրակի հեծ այցելում էին հայրենիք: Բնավորությամբ մեղմ, համես, բարեհամբուր այս անձինք սիրում էին արվեստը եւ սեփական հավաքածու ստեղծում, բեծե իրենց միջոցները այնքան էլ լայն չէին:

Սենք խոսում ենք հաճախ սփյուռֆ հայրենիք կապերի մասին եւ միջ փնտրում ենք մեր կանուրներն ավելի ամրագնող կապեր, բայց չգիտես ինչու միջ չեն արդարանում այն ցանկությունները, որոնք այնքան անհրաժեշտ են հենց այդ կանուրների ամրագնան համար: Անուր, զանազան դասուսուցիչներ կան: Եվ այս անգամ, այս ցուցահանդեսի առիթով ղեկ է իսկապես հոգաւորությամբ ու հուզմունքով խոսել: Լախ, որ զգալի թիվ են կազմում նկարչության ցանկում եղած աշխատանքները: Բացի Ազգային դասերաստիումի նկարչական 42 գործից, եւս 55 աշխատանք նկարվել է Մայր աթոռ Ա. Էլմիադինի Գանճասանը: Երկրորդ Հայաստանում այսուհեծ կլինեն նոր արվեստագետների գործեր, որոնց բարուն հասկապես արժանահեծասակ են ամերիկյան ֆանդակագործության եւ նկարչության ոլորտում մեծ հեղինակություն վա

մարդկանց հայրենասիրությունը: Մոտ 100 գեղանկարչական աշխատանք, որն աննահամես հաւկումներով կարող է վաճառվել 400 հազար դոլարից ավելի գնով, այժմ գտնվում է Հայաստանում:

Ես առանձնապես ուզում եմ բեծել Ասատույանների դասեր Սեդրակի դերը, մեր գույցի ժամանակ սասց դասերաստիումի սնորեն Շահեն Խաչատրյանը: Ծնողների մահից հետո, սնեստական քաղաքական ծանր վիճակի մեջ լինելով կորցրել էր անուսուն եւ երեխա,

ղուի» (7), Հովհաննես Ասատույան, Ռիբար ժերանյան... 40-ից ավելի աշխատանքներ ներկայացվել է արվեստագետների եւ արվեստաբանների դասին: Սեկ ամիս հետո էջմիածնում բացվելու է Հայկ եւ Ալիս Ասատույանների նկարչության մյուս մասը (55 աշխատանք): Սենք այդ ժամանակ արդեն հնարավորություն կունենանք ամբողջությամբ գնահատել այս իսկապես բարձրածին նկարչությունը:

ՄԵՐ ԳԵՅ ՄԵՐ ԼՈՒՅՈՒՆ

Սպորտային պարերի աշխարհի բաց առաջնություն

Անցած արաք «Դինանո» մարզադահլում կայացավ մարզական պարերի աշխարհի բաց առաջնությունը: Նույն օրերին, օրվա առաջին կեսին կայացավ Հայաստանի փակ առաջնությունը: Երեւան էին ժամանել մրցավարներ եւ դասարանի զույգեր Իսախանյան, Շվեյցարիայից, Լիբանանից, Լեհաստանից, Ալովակիայից, Ուկրաինայից, Ռուսաստանից եւ Կիրգիզստանից: Մրցութային մասնակցելու հայտ էին ներկայացրել 34 զույգ՝ լաշինամաներիկան եւ 25 զույգ՝ եվրոպական դասաճեծերից, որոնցից հաղթող ճանաչվեցին յուրաքանչյուր դասաճեծից 6 զույգ: Առաջնությունն ընթանում էր լարված ու տեսում էր միջեւ կեղաճեծ: Սպորտային պարերի աշխարհի բաց առաջնությունում եվրոպական դասաճեծերից առաջին տեղը գրավեցին Դինարի Վոլոյ-Օլգա Ռուսումովա զույգը (Ուկրաինա), երկրորդ՝ Դեմիս Կուսեթով-Մարինա Վասիլեւա զույգը (Ռուսաստան), երրորդ՝ Մարինա Վոլոյ-Երիսինա Նորովա զույգը (Ալովակիա), մեր՝ Գեորգի Բաբայան-Վարդուի Ալեքսանյան զույգը («Մասա

ղոս», մարզիչ՝ Գեորգ Մարկոսյան) 6-րդ տեղում է: Լաշինամաներիկան դասաճեծից առաջին տեղը բաժին ընկավ Ուկրաինայի զույգին՝ Դինարի Վոլոյ-Օլգա Ռուսումովա, երկրորդ Հայաստանի զույգն էր՝ Գեորգի Բաբայան-Վարդուի Ալեքսանյան, 5-րդ տեղում կրկին Հայաստանի ներկայացուցիչներ էին Գարիկ Գամազյան-Աննա Մուկիսյան զույգը (մարզիչ՝ Գեորգ Մարկոսյան), 6-րդը՝ կրկին Ռուսաստանի զույգն էր:

Ցուցահանդեսում ներկայացված էին հեղինակի 87 աշխատանքներ, այդ բնույթով նկարաշիտ, զորելենաշիտ ստեղծագործություններ, սեղանի ծածկոցներ, ձեռագրված սարքա, ստեղծագործած քաղկիանկներ, մկրաշի եւ ակնոցի դաշանոցներ:

ՄԱՐԻՆԱ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

Մանուշակի պես սպրեց

Կյանքից հեռացավ Ջուլիետ Մաշինյանը

Ննջում էր ավագների ու խորերի մեջ, կետորին խայսում էր, եւ եթե կուտ էր՝ ավելորդ չէր ուտում: Համես բնավորություն ուներ: Մոտավորապես գիտեր իր ուժ լինելը: Ջուլիետ Մաշինյանի ծուկը: Ինքը՝ Ջուլիետ Մաշինյանը: Չէր մոռանում ոչինչ, բայց հիշալար չէր: Բարին էր միայն հիշում ու բարի մարդկանց (նաեւ՝ յարերի) բարությունը: Ուրախություն տեղ հասցնելիս միջ էլ մի օր, մի արաք, մի ամիս շուտ էր գնում: Այսպես անհամբեր էր: Մոռանում էր իր նկատմամբ գործած քոլոր յարությունները, ֆանգի գիտեր խոսի թերաճեծությունը:

Այսպես ապրում էր աշխարհում իր հրաշալի հեծապրեցը դասնելով, ամենասաղուսկն ու ճանճալին դարձնելով հեծաք: Չէր կարող այլ կերպ լինել, ֆանգի ոգու մարդ էր: Ու եթե հիմա այս աշխարհում, այս ֆաղաֆում չէ, աղա մեզ հեծ են իր «Գլորիան ու տղան», «Մորենին», «Ուկե ծանճը», «Ծիրանի մանուակները»: Ու իր դարակների վրա բազում-բազմաթիվ գրեր՝ դեռեւս չհրատարակված:

Արդեց արվեստագետին հասուկ հայտնում ու անհիշալար: Ըարունակելու է աղբել, որովհետեւ գրող

Ջուլիետ Մաշինյան

մարդը չի մեռնում: Մնում է, եթե անգամ նա սիրեն էր դայքը կամ շուտը կրկնել: Արդեց մանուակի նման, ասեք չեստան իրեն, բայց դրանից բնավ չղաղաւսեց Ջուլիետ Մաշինյան մարդու եւ գրողի արժեքը:

ՄԵՐ ԳԵՅ ԳԱՆՈՅՈՒՆ

Երա հողին կմնա այստեղ

Սոնա Գարամանյանի աշխատանքների ցուցահանդեսը

Երկ՝ հունիսի 6-ին, ժողովրդական արվեստի ղեկավար քանգարանում բացվեց ձեռագործ աշխատանքների վարդեծ, ավստալաալայուի Սոնա Գարամանյանի անհատական ցուցահանդեսը:

Հանդիսավոր բացման արարողությունը շնորհավորում էր շնորհակալական խոսք սասց ժողովրդական արվեստի քանգարանի սնորեն Մարո Մարուխանյանը: Ընորհակալական, որովհետեւ օրորող Գարամանյանը ցուցադրված աշխատանքները նկարում էր քանգարանին: Սա արվեստագետի երկրորդ նկարչությունն էր:

Ցուցահանդեսում ներկայացված էին հեղինակի 87 աշխատանքներ, այդ բնույթով նկարաշիտ, զորելենաշիտ ստեղծագործություններ, սեղանի ծածկոցներ, ձեռագրված սարքա, ստեղծագործած քաղկիանկներ, մկրաշի եւ ակնոցի դաշանոցներ:

Աշխատանքները դասերում էին Հայաստան աշխարհը: Ըստ հեծաքրական էին ներկայացված սարվա եղանակները: Սոնա Գարամանյանն անդրադարձել էր նաեւ հայոց դասուսուցչական, ստեղծելով «Սեծն Տիգրան» եւ «Հայուհին բարձր Հայից» աշխատանքները: Հեղինակը ֆրիսոնետության ղեկավար կրոն ճանաչման 1700-ամյակին էր նկարել «Զրիսոնյա Հայաստան», «Սուրբ ծնունդ», «Գրիգոր Լուսավորիչ», «Թաղետու եւ Բարդուղիմեոս» ստեղծագործությունները: ՀԳԱԱ արվեստի նեսիտուի ժողովրդական արվեստի բաճակ ավագ գիտալաալայու Չալկեն Թաղալայանը նշեց, որ «Սոնան կանգառ լուին ոչ մի սեսանկունից: Սա փնտրում է գնում է սեսանկական նոր հնարներ, ձգում է լայնացնել իր ստեղծագործության արանակները»:

ԷՄԱ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

